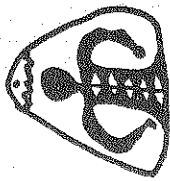

λικές μου, μās έπιανε μιά βροχή, και στάθηκα στην πόρτα του του του σαραγιού, όσο να πέρασ' ή βροχή' τί κάθεσαι, μαχαίρι τής σφαγής, και δέ σκώνεσαι να κόψεις τό λαιμό μου; — τότες σκώθηκε τό μαχαίρι άπανωθιό τής, και τ' άκόνι τό τράθησε πίσω. — Κι άνοιξ' ή πόρτα και μέ τράθησε μέσα, και περδάττισα όλους τούς όντάδες και πήγα και στον όντά του βασιλόπουλου κι είδα τό χαρτί, που είχε στο χέρι του, και τό άνάγνωσα' τί κάθεσαι, μαχαίρι τής σφαγής, και δέ σκώνεσαι να κόψεις τό κεφάλι μου; — και σκώθηκε άπανωθιό τής, και τ' άκόνι τής ύπομονής τό τράθησε πίσω. — Κι έκατσα τρεις έδδομάδες και τρεις μέρες χωρίς να κοιμηθώ, κι ύστερα πέρασ' ή γύφτισσα, που έχει αυτός γυναικα, άποκάτου άπ' τό παραθύρι, και τήν άνέβασα πάνω και τής είπα να κάτσει να φυλάξει δύο ώρες, κι αυτή έκατσε τρεις ώρες, και δέ μέ ζήτησε, και πήρ' αυτή γυναικα τό βασιλόπουλο, και μένα μέ 'κανε χπνοδοσκού' πιάς τό ύποφέρνει, μαχαίρι τής σφαγής, έγώ να κάτσω τρεις έδοσιμάδες άπληη και να είμαι χπνοδοσκού τώρα, κι αυτή ή γύφτισσα να κάτσει τρεις ώρες και να γίνει αυτή βασιλοπούλα; Ακόμα στέκεσαι, μαχαίρι;» Τότες σκώθηκε τό μαχαίρι τής σφαγής άπανωθιό τής ψηλά πολύ, τ' άκόνι τής ύπομονής δέ μπάρσσε να τό φτάκει μόνο τό κερί σδήστηκε ντίπου. Τότες τό βασιλόπουλο, που τ' άκουε, έκλαψε, έτσάκισε τήν πόρτα κι έμπήκε μέσα, κι άρπαξε τό μαχαίρι, που πήγαίνε άπανωθιό τής άρχοντοπούλας, και τήν πήρε και τήν έκανε γυναικα του, και τή γύφτισσα τήν έκανε χπνοδοσκού.

Τά γραμμένα δέν είναι άγραφα

Μιά φορά κι έναν καιρό ήταν ένας βασιλέας και μιά βασίλισσα και δέν κάνανε παιδι. Μιά μέρα ή βασίλισσα καθότανε στο μπαλκόνι κι είδε ένα άραπάπουλο. Τό φωνάζανε άπάνω και τής άρεσε ύπτηνης. Είπε στο βασιλέα να τό κάμουν παιδί τους. Όπου δέχτηκε ό βασιλέας να τό κάμουν παιδί. Τό πήραν παιδί τους. Στα δύο χρόνια θρέθηκε κι ή βασίλισσα γκαστρωμένη και γέννησε κορίτσι. Μεγαλώσανε και τά δύο, τά πήγανε στο σχολειό και τά σπουδάζανε.

Σά μάθανε τά γράμματα και μεγαλώσανε, άρχισαν ν' άγαπιώνται τό κορίτσι και τό παλικάρι. Τά κατάλαθε ή μητέρα. Είπε στον άντρα πώς αυτό κι αυτό άντρα, τά παιδιά μας άγαπιόηται. Συνεννοήθηκε με τον άντρα της να στείλουνε τό παιδί στην Ίδρωπη, να του δώκουνε λεπτά μαζί του, να κάμει ό,τι θέλει. Όχι και να τό διώξουνε, με καλόν τρόπο να τό στείλουνε. Τό έφοδιάσανε από χρήματα, από ρούχα, άπ' ούλα, και του 'πανε του παιδιού, κι αυτό ήτανε σύμφωνο να πάει. Αλλά τό παιδί τά κατάλαθε αυτά. Έί τό έτοιμάσανε, τούς άποχαίρησε τό παιδί, κι έφυγε. Του 'πανε όταν έφευγε: «Παιδί μου, να πās να θρεις τό θεό και να του πεις' τά γραμμένα είναι άγραφα;» Λέει τό παιδί: «Κελά!».

Έφυγε τό παιδί. Πάει πάει πάει, θρηκε έναν πύργο. Βρήκε έναν πύργο, νύχτωσε, πάει και χτυπάει τήν πόρτα. Κατεβαίνει ή δούλα, του λέει: «Τι άγασ; — Να μ' άφώστετε, λέει, να ζενυκτώω. — Ένώ δέν κοτώ, λέει ή δούλα. Να πάω να πώ τις κυράδες μου». Είχε τρεις κυράδες. Πήγε και τούς τό είνε. Λέει: «Έηθε ένας άράπης, και θέλει να ζενυκτήσει έδώ. Δέν

έχει μέρος να μείνει». Είπαν αυτές να πάει να τον άρωτή-
σει, ποῦθε έρχεται, ποῦ πάει, τί άνθρωπος είναι. Κατέθηκε ἡ
δούλα, τόν άρωτῆει. Είπε: «'Εγώ εἶμαι ζένος καί πάω να θρω
τό θεό να τού πῶ τ'ά γραμμένα είναι άγραφα;» Πάει άπάνω ἡ
δούλα, τά λέει. Λένε: «Πίές του να 'ρθεί άπάνω». Πάει ἡ δού-
λα, τού λέει, πηγαίνει άπάνω. Του λένε αυτές: «Ποῦ πᾶς;
— Πάω να θρω τό θεό, λέει. — Τί να τότε κάμεις; Λένε αυτές.
— Νά τού πῶ, λέει, τ'ά γραμμένα είναι άγραφα; — Δέν άρωτῆς
καί γιά τ' έμάς, λένε, πού έχουμε μεγάλη περιουσία, καί δέν
μπορούμε να παντρευτούμε! — Θά τόν άρωτῆσω», λέει.

Τόν κρατήσανε κεί, τού θάνανε τραπέζι κι έφαγε, τόν
θάνανε κοιμήθηκε, τό πρωί ζύπνισε, τού φκιάσανε καφέ. Σκώ-
θηκε αυτός, τίς άποχαίρετσε να φύγει. Λένε αυτές: «Νά μὴν
ξεχάσεις ν' άρωτῆσεις καί γιά μάς».

Ἔφυγε αυτός, άρῶμο παίρνει, δρόμο άφήνει, πάει πάει
πάει, θρῆκε μιά λίμνη. Καί μέσα άπ' τή λίμνη θάλει κι έδωαι-
νε ένας άνθρωπος άπάνω κι έπεφτε πάλι κι έδωαινε κι έπε-
φτε κι οὔλο αυτό γινότανε. Κάθισε τ' άραπόπουλο κεί μιά μέ-
ρα κι έθλεπε. Λέει: «'Εί άπομέσα άπ' τή λίμνη, τί κάνεις έσύ
έδῶ; Ἄνθρωπος είσαι ἢ φάντασμα;» Λέει αυτός: «Ἄνθρωπος
είμαι κι έγώ σάν κι έσένα». Λέει: «'Εσύ ποῦ πᾶς; Ποῦ θρέ-
θηκες δῶ; — 'Εγώ, λέει, πά να θρω τό θεό». Του λέει αυτός:
«Τί να κάμεις; — Νά τού πῶ: "τ'ά γραμμένα είναι άγραφα;"
— Δέν άρωτῆς, λέει, καί γιά μένα, ὡς τότε θά πέφτω καί θά
θγαίνω έτσι; Δέν κάνει ένα έλεος καί γιά μένανε; — Ἄρωτῶ»
εἶπε αυτός κι έφυγε.

Πάει πάει, θρῆκε μιά σπηλιά. Βρίσκει μιά σπηλιά καί
καθόταν ένας γέρος μέσα καί κοιμότανε. («'Ορα καλή, παιτ-
τιού. — Καλῶς τό παιδί μου. Ποῦ πᾶς; Ποῦ θρέθηκες δῶ; — Πά
να θρω τό θιό, να τού πῶ: "τ'ά γραμμένα είναι άγραφα;" — Δέν
είναι άγραφα, παιδί μου, εἶπε ὁ γέρος. Κεῖνα πού είναι γραμ-
μένα, θά γίνουν». Ἦτανε ὁ θεός δῶ, κατάλαδες; («Μά έγώ,
λέει, ποῦ να πάω τώρα; — Νά πᾶς, λέει, εκεί πού σέ στείλανε,
να πεις: Τά γραμμένα δέν είναι άγραφα. Ὅ, τι είναι γραμμέ-
νο, θά γίνει. — Δέ με λές καί γιά ένανε, πού είναι σέ μιά λι-
νη, καί πέφτει καί σκῶνεται, τί θά γίνει; Μοῦ 'πε γιά να σ'
άρωτῆσω. — Αὐτουνοῦ, λέει, να περάσεις καί να τού πεις ὅτι
να πείσει καί να μὴ θγει πιά. Τελειώνουν οἱ άμαρτίες του. — Δέ
μέ λές καί γιά τού πύργου τ'ά κορίτσα, τί να κάμουν γιά να
παντρευτοῦν; Δέν μπορούνε να παντρευτοῦνε. — Νά τίς πεις

ν' άνοίξουνε τίς πόρτες άπ' τόν πύργο, καί ν' άνοιξουνε τίς
άποθηκες καί να δίνουν, να κάνουν καλά, να παντρευοῦνε
όρφανά, να κινηθεί ἡ περιουσία τους καί να κινηθεί κι ἡ μοί-
ρα τους, να παντρευτοῦνε. Ἄιντε, λέει τώρα. Σῦρε στήν
εὐκή του Χριστοῦ καί τῆς Παναγίας. Καί να πᾶς άπ' αὐτόνε
τό δρόμο. Ἔτσι καί περπατήσεις λίγο διάστημα, θά θρεις μιά
ξερή θρύση καί να κάμεις τό σταυρό σου τρεις φορές καί να
χτυπήσεις τή θρύση. Καί θά θγάνει νερό, καί να πλύνεις τό
χέρι σου καί θά ιδεις πῶς θά γένει. Καί σ' άρέσει, να πλυ-
θεις οὔλος, γιά ν' άλλάξεις χρώμα, να μὴν είσαι μαῦρος. Μό-
νο ν' άφήσεις ένα μέρος, γιά να σέ ιδεί ἡ μάνα σου καί να
σέ γνωρίσει. Γιατί ὅμα σέ ιδεί άσπρονε, δέ θά πιστεύει πῶς
είσαι σύ».

Αὐτός πῆγε κι ἦθρε τή θρύση. Ἔχαμε τό σταυρό του
τρεις φορές κι άρχισε να τρέχει τό νερό ποτάμι. Ἐπλυνε τό
χέρι του, καί γίνθηκε τό χέρι του κατάλευκο. Πλύθηκε ολόκλη-
ρο τό σῶμα του κι άφηκε τό ένα τό ποδάρι άπ' τό γόνα καί
κάτω μαῦρο. Φοβήθηκε ὅμως, ὅταν εἶδε τό νερό. Ἄνατράχιασε
τό πεταί του.

Σκώθηκε κι έφυγε καί πῆγε κι ἦθρε κείνονε, πού ἦτανε
μέσα στή λίμνη. («'Ορα καλή, τού 'πε. — Καλῶς τονε. Ποῖς εί-
σαι σύ; — Εἶμαι έγώ, πού πῆγα κι ἦθρα τό θεό. — Δέ θυμήθη-
κα ν' άρωτῆσεις καί γιά μένανε; — Ἄρωτῆσα. — Τί σοῦ 'πε;
Μοῦ 'πε να πείσεις καί να μὴ σκῶθεις». Πέφτει αυτός, πουθενά
να σκῶθεί. Κάθισε τ' άραπόπουλο μιά μέρα, δυό. Καρτερει να
τόν ιδεί να θγαίνει. Πουθενά να θγει. Σκῶνεται καί φεύγει.

Πάει πάει, θρῆκε τόν πύργο. Χτυπάει τήν πόρτα. Κατέθη-
κε ἡ δούλα του λέει: «Τί άναπᾶς; — Εἶμαι έγώ, πού πέρασα
τ' άραπόπουλο». Πάει αὐτή άπάνω καί λέει: «'Είναι κάτω ένας
άσπρος καί λέει πῶς είναι τ' άραπόπουλο». Τ' άκούσανε αυ-
τές, τρέξανε κάτω κι οἱ τρεις. Του λένε: «Καλῶς ἦρθες. Μά
δέν είσαι σύ. — 'Εγώ εἶμαι, λέει αυτός, πού με θάνανε κι
έφαγα καί κοιμήθηκα καί με περιποιηθήκατε. Πλύθηκα καί γίνη-
κα άσπρος». Τόν πῆρανε άπάνω, τόν περιποιηθήκανε. Του λέ-
νε: «Δέν τόν ἦρθε τό θεό; — Τόν ἦθρα, λέει. — Θυμήθηκες
ν' άρωτῆσεις καί γιά μάς; — Ἄρωτῆσα, λέει. — Καί τί σοῦ 'πε;
— Μοῦ 'πε ν' άνοίξετε τίς πόρτες άπ' τόν πύργο, να δώσετε
χρήματα, ν' άνοίξετε τίς άποθηκες, να δώσετε στάρια, να κι-
νηθεί ἡ περιουσία σας, να κινηθεί κι ἡ μοίρα σας, να παν-

τρευτείτε. — Τώρα, λένε, τί καλό νά σέ κάμουμε έσένα; — Έγώ, λέει, δέ θέλω τίποτα».

Άνοιξαν ατές τίς πόρτες και περνούσε ή φτώχεια και δινανε. Τού γεμίσανε κι αουτουού τέσσερα τσουβάλια φλουριά και του δώσανε και δύο ζώα, και τά πήρε ατέος κι έφυγε. Πήγε στην πατρίδα του, όπου 'ταν οι γονιοί του. Άπέναντι στο παλάτι ήταν ένα σπιτάκι και καθότανε μιά γριά. Πάει ατέος και τής λέει: «Θειά, δέ μέ θέλεις κι έμένα, νά καθίσουμε μαζί; — Τι νά σέ κάμω, λέει, παιδάκι μου; Έγώ μιά κομάρισσα έχω' δέ χωρεί έμένανε. Τι νά σέ κάμω έσένανε;» Βάνει τό χέρι μέσ στη τζέπη του, τή γεμίζει φλουριά. «Νά, τής λέει, θά σέ δώσω κι ατά. — Ού! έλα, παιδί μου, έλα. Θά σέ κάμω και κρεβάτι νά κοιμάσαι».

Πήνε ατέος και κάθισε μέ τή γριά. Κάθισε στη γριά, ή βασίλισσα τον έθλεπε άπισάνω. Πέρασε μιά θδομάδα, άρώπησε: «Τι άνθρωπος είναι ατέος; — Ατέος, λέει, είναι πρίγκιπας, είναι μεγάλος άνθρωπος. — Και πήγε, λέει, στην γριάς τό σπίτι; — Δέν ξέρει, λέει' είναι ζένος άνηρωπος».

Τόν προσκάλεσε ό βασιλέας νά τον κάμει τραπέζι. Σ' αυτό τό διάστημα μεγάλωσε τό κορίτσι, όπως και τό παλικάρι. Σάν τον κάμανε τραπέζι και φάγανε, άρχισε ατέος κι εϊπε ατά που πέρασε, σάν παραμύθι. Πώς ήταν ένας βασιλέας μιά φορά και μιά βασίλισσα και πήρανε ένα άραπόπουλο ψυκοπαίδι, κι ούλα όσα πέρασε. "Οντας τά 'λεγε ατά, ό βασιλιάς κι ή βασίλισσα κοιταζότανε. Τό κορίτσι δέν κατάλαθε τίποτε. Στο τέλος λοιπόν τής εϊπε ατέος: «Τό παραμύθι είναι δικό μου. Έγώ είμαι τ' άραπόπουλο. Έσεις μέ διώξατε, νά πά νά θρω τό θεό, γιά νά καθώ. Έγώ όμως δέ χάθηκα. Πήγα κι ήθρα τό θεό και μου 'πε πώς τά γραμμένα δέν είναι άγραφα. Νά και τό δειγμα». Και τούς έδειξε τό ποδάρι του τό μαύρο. Τότες ατέος τόν άγκαλιάσανε και τόν πήρανε γαμπρό και ζήσανε ούλοι καλά κι έμεις καλύτερα.

‘Η κακιά πεδερά

(Οι παραστροφές)

Ήτανε μιά φορά κι έναν καιρό μιά πεδερά μέ τή νύφη της. Ο γιός της έπεφτε και πλάγιαζε πάνω στο σοφά κι άφηνε τή γυναίκα του νά πλάγιαζει μέ τή μάνα του μπρός στο τζάκι. Ή γριά ήτονε πολύ πλεονέκτρια και μιά και δέν είχε ύπνο, ζυπνούσε τή νύφη της άπ' τ' άγρια μέσάνυχτα και τήν έστρωνε στη δουλειά. Πότε νά γνέσσουνε, πότε νά φάνουνε, πότε νά ξάνουνε μαλλιά. Ή γιάτωση ή νύφη δούλευε ούλη μέρα στο σπίτι και στο χωράφι, δούλευε κι ούλη νύχτα μέ τήν πεθερά. Κείνη, μόλις ήθελε νά φύγουνε ό γιός της μέ τή γυναίκα του στα κτήματα, πλάγιαζε ούλη μέρα, και τό θράδου ήτονε ξεκούραστη και δέν άφηνε και τή νύφη της νά πлагιάσει, μόνο ούλο και δούλευε κείνη κι έθαζε και τήν κοπέλα νά δουλεύει.

Ήρθε πιά ή νύφη γυαλίσανε τ' αυτιά της, άχάμηνε, τά λαγκόνια της πήγαν μέσα, ήτον νά τή θλείπει και νά τή λυπάσαι. Τ' άδέρφια της, που δέν είχαν άλλη άδερφή, και τήν άγαπούσανε καλύτερα κι άπ' τά μάτια τους, βλέπαν τήν κατάντια της, που γίνη κόκαλο και πέτσα και καιόταν ή καρδιά τους. Τήν άρωτούσανε, κείνη δέ μιλούσε, φοδότανε νά τούς πει γιά τήν πεθερά της. Σάν νά μίν τής έφτανε τούτο τό θάσσο, ή γριά άρχίνουσε σέ λίγο, νά τή θασανίζει και στο φαί. "Οσο λείπανε τ' άντρογύνο στα κτήματα, κείνη μαγέρευε, έτρωγε κρυφά κι άφηνε μόνο λίγο φαί γιά τό γιό της: «Φάε σού, που 'σαι άφεντικό, του 'λεγε, κι έμεις οι γυναίκες τρώμε δύο κουκιά και περνούμε».

Ύστερα, έπλαθε τίς πίτες, που ζυμώνανε, άλλου φτενές

σως, να τό ριζέτε στο γιολό να τό πνίξετε. Καί μή σās νοιάζει ντίπ. 'Εγώ είμαι δώ». Καλά, είπαν οι ψαράδες. Λέει ύστερα στο Γιαννάκη ό σπανός: «'Αντε να πάς να πάρεις καμπόσα ψάρια». Πάει ό Γιαννάκης στους ψαράδες να πάρει ψάρια, τόν πήραν οι ψαράδες μέσ στη θάρκα, τάχα για να τού δώσουν ψάρια και τόν δίνουν μιά, τόν ριζεσαν στο γιολό. Πνίγηκε ό Γιαννάκης. Τό μαθαίνει ό βασιλέας πώς πνίγηκε ό Γιαννάκης, έκασε, τόν λυπήθηκε πολύ, γιατί τόν αγαπούσε. Στέλνει άνθρώποι και τόν θγάνανε. Τόν θάνανε σέ μίαν κάσα και πήγανε στην έκκλησιά να τόν διαβάσουνε. Τό μαθαίνει κι ή Ξανθομαλλούσα και παίρνει τ' άθανάτο νερό και πάει στην έκκλησιά, όπου 'χανε ζαπλωμένον τό Γιαννάκη. Τόν άλείθει άθανάτο νερό, άνασταίνεται ό Γιαννάκης. Σηκώθηκε άπάνω. Χαρά ό βασιλιάς! Τόν άγκάλιασε. Τόν φιλούσε, γιατί τόν άγαπούσε πολύ.

Τό μαθαίνει ό σπανός πώς άναστήθηκε ό Γιαννάκης, άρ-χίσανε και τόν κόβανε τά φτερά, γιατί τώρα πλιά, πού π έ-θ α ν ε κ ι έ ζ π σ ε ό Γιαννάκης, ήτανε φόδος να μαρτυρήσει τό μυστικό. Τόν πήγανε στο παλάτι τό Γιαννάκη ό βασιλιάς ό όλος ό κόσμος πού ήτανε στην έκκλησιά. Σάν καθίσανε ούλοι, λέει ό Γιαννάκης: «Τώρα να καθίσετε να σās πώ κι εγώ ένα παραμύθι. Μοναχά όσο να τελειώσει τό παραμύθι, δέ θά έχει κανένας τήν άδεια να θγει δξω». Καθίσανε ούλοι ν' άκούσουνε τό παραμύθι. "Ήτανε κι ό σπανός μέσα. "Αρχισε ό Γιαννάκης να τά λέει ούλα άπ' τήν άρχή. «'Ήτανε μιά φορά, είπε, ένα παιδί και τό βάφτισε ό βασιλιάς και σά γίνηκε δώδεκα χρονού, κίνησε να πάει στο νουνό του και στο δρόμο ήβρε ένα σπανό, και κατέθηκε σ' ένα θαθύ πιγάδι ό Γιαννάκης να θγάνει νερό να πιουνε, κι ό σπανός τόν άνάγκασε να όρκιστεί πώς σ ά ν π ε θ ά ν ε ι κ α ι θ ά ζ ή σ ε ι τότες θά τό μαρτυρήσει. "Εί λέει ό Γιαννάκης. 'Εγώ είμαι ό σωστός Γιαννάκης, κι αυτός, πού παρουσιάστηκε στο βασιλιά για Γιαννάκης, είναι ό σπανός. Τώρα πού πέθανα κι άναστήθηκα, τώρα τό μαρτυρώ».

Τόν πιάσανε τότες τό σπανό, και τόν πετάζανε στο θράχο και γίνηκε κομμάτια. Κι ό Γιαννάκης πήρε τή βασιλοπούλα, πού έφερε, γυναίκα και ζήσανε μαζί με τό νουνό του τό βασιλιά και με τή γυναίκα του καλά κι έμεις καλύτερα.

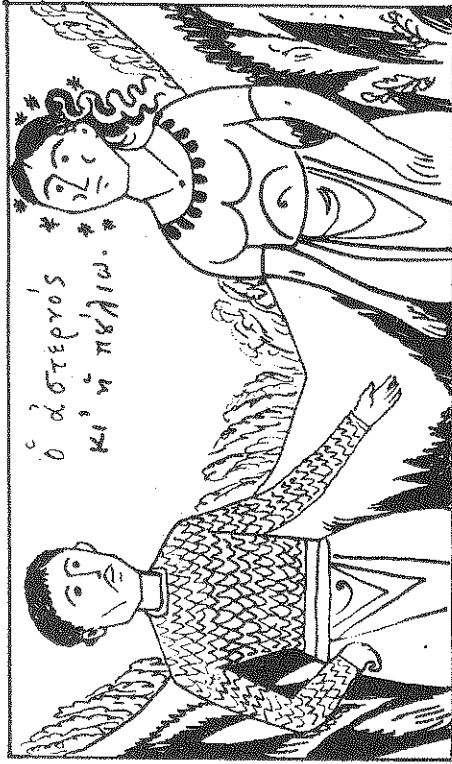
Ούτε εγώ ήμουν κειδά ούτε σού να τό πιστέψεις.

'Αστερνός και Πούλιω

'Αρχή του παραμυθιού, καλή 'σπέρα της άφεντιάς σας! Μνιά φορά κι έναν καιρό ήταν μνιά γυναίκα κι είχε δού παιδιά, τό 'να σερνικό, και τό 'λεγαν 'Αστερνό, και τ' άλλο θηλυκό, και τό 'λεγαν Πούλιω. Μνιά μέρα πήγεν ό άνδρας της στο κυνήγι και της ήφερ' ένα περιστέρι και της τό δωσε να μαγειρέψει για να φάν. 'Εκείνη πήρε τό περιστέρι, τό κρέμασε στο περόνι κι έδύηκεν δξω να κουβεντιάσει με τίς γειτόνισσες. Τότες παγαίν' ή γάτα, γλέπει τό περιστέρι κρεμασμένο στο περόνι, ρίχτηκε και τό 'φτακε και τό 'φαγε. Σάν ήβρε τό γιόμα, σκώθηκαν άπ' τήν κουθέντα, και παγαίν' ή γυναίκα να θρεί τό περιστέρι, και δέν τό θρίσκει. Κι ένιωσε, πώς τό 'φτακεν ή γάτα, και φοβήθηκε, μην τή μαλώσει ό άντρας της. 'Εκοψε τό θυζί της και τό μαγέρεψε. "Ηρθ' ά άντρας της απόξω και της λέει: «'Ε, γυναίκα! μαγέρεψες τίποτας να φάμε; — Μαγέρεψα, του λέει». Και στρώνει τό σουφρά και φέρνει και τό φαγι να φάγει. «Κάτσε γυναίκα να φάμε, της λέει ό άντρας. — 'Εφαγα γώ, του είπε, τώρα 'πό λίγη ώρα, γιατί' άργησες να 'ρθείς». Σάν έχαψεν όλιγο φαγι ό άντρας, «Τί νόστιμο κριάς είναι, λέει' δέν είχα φάει ποτές μου τέτοιο!» "Υστερα του είπεν ή γυναίκα' τούτο και τούτο έπαθα! 'Είχα τό περιστέρι κρεμασμένο στο περόνι και πήγα να φέρω ζύλα και γύρια και δέν τό 'θρα' τό 'χε πάρ' ή γάτα' τί να κάμω κι εγώ; έκοψα τό θυζί μου και τό μαγέρεψα, κι άν δέν τό πιστεύεις, να το!» και τού τό δέκνει. «Τί νόστιμο κριάς είναι τ' ανθρώπινο, γυναίκα! είπε' ζέρεεις τί να κάνουμε; να σφάξουμε τά παιδιά μας, να τά φάμε' αύριο τό πουρνό να πάμε στην

έκκλησιά, και σὺ νά φύγεις γλιγορότερα και νά ῥθείς νά τὰ σφάζεις και νά τὰ μαγειρέψεις, νά ῥθῶ κι ἐγώ, νά φάμε». Ἐκεῖ κοντά ἦταν ἕνα κουταβάκι και τ' ἄκουε ὁ τ' ἤλεγαν. Κι ἐκεῖ πού κοιμοῦνταν τὰ παιδιά, πῆγε τὸ σκυλί κι ἀλυχτούσε ἄπι! ἄπι! κι ἀκούονταν μινιά φωνή κι ἔλεγε: «Σκωθεῖται! θά ῥθει ἡ μάνα σας νά σᾶς σφάζει. — Τούτ, τούτ! ἔλεγαν αὐτὰν. Τὸ σκυλί πάλι τὰ καθά τ', ἤκανε τὸ ἴδιο. Τότες σὺν ἄκουσαν καλά, σκώθηκαν γλήγορα κι ἤθελαν νά φύγουν. Ἐπι νά πάροουμε κοντά μας, μωρ' Πούλιω; λέει τὸ παιδί. — Δέ ξέρω, Ἄστερνέ μου, τοῦ εἶπεν ἡ κοπέλα. Πάρ' ἕνα μαχαίρι, ἕνα χτένι κι ἐν' ἀπλόχερο ἔλας». Τὰ πῆρ' αὐτὰ, και κίνησαν και πῆγαν ὡς ἕνα μέρος' πῆραν και τὸ σκυλί κοντά' κι ἐκεῖ πού περπατάναν, νά κι εἶδαν μακριά τῆ μάνα τους, πού τὰ κυνήγαε' γυρνάει ὁ Ἄστερνός και λέει: «Μωρ' γιά, ἡ μάνα μας μᾶς κυνηγάει, θά μᾶς φτάσει! — Περβάτα, μάτια μου, τοῦ λέει ἡ τσοῦτρα, και δέ μᾶς φτάνει! — Μᾶς ἔφακε, μωρ' Πούλιω, λέει τὸ παιδί, γιά! — Ρίξε τὸ μαχαίρι ἔπίσω σου! τοῦ λέει ἐκεῖνη». Και τὸ ρίξε, και γίνηκε ἕνας κάμπος, πού δέν εἶχε ἄκρα. Ἐκεῖνη ἄπ' τῆ γλιγορόδα της πάλι τὰ ῥτακε. «Μᾶς ἔφακε, λέει πάλι τὸ παιδί. — Περβάτα, και δέ μᾶς φτάνουν! — Μᾶς ἔφακαν, λέει. — Ρίξε τὸ χτένι γλήγορα». Ἐρίξε τὸ χτένι, και γίνηκε ἕνα πηχτὸ ρουμῆνι. Ἐκεῖνη ἄπερρασε κι ἄπεκεί. Και τὴν τρίτη θολά ἔριξαν τ' ἄλας, και γίνηκε θάλασσα, και δέν ἰμπόρεσαν νά περάσουν. Στάθηκε τότες ἡ τσοῦτρα και κοίταζε πέρα, και τῆς λέει ἡ μάνα της: «Ἵρισε πίσω, μάτια μου, και δέ σᾶς κἀνω τίποταε». Αὐτὰ δέ θέλησαν. Ἐκεῖνη τὰ φερίριζε και χτυποῦσε τὰ στήθια της ἀπὸ τὸ γενάτι της. Ἐκεῖνα πάλι δέ θέλησαν νά τὴν ἀκούσουν, και κίνησαν νά φύγουν. Και σὺν πῆγαν ὡς ἕνα μέρος μακριά, λέει ὁ Ἄστερνός: «Ἐδίψασα, Πούλιω! — Περβάτα, τοῦ εἶπεν αὐτή, κι ἐκεῖ πέρα εἶν' ἡ θρύση τοῦ βασιλιᾶ και πίνειε». Πάλι σὺν πῆγαν κάμπωσον τόπο, λέει τὸ παιδί: «Διψῶ, θά σκάσω!» Κι ἐκεῖ ἔβηκαν μινιάν ὀμπλή (=πατημασιά) ἀπὸ λύκο μέ νερό, και τῆς λέει: «Θά πιῶ ἀποδῶ. — Μὴν πίνεις, τοῦ λέει κείνη, γιὰτί γίνεσαι λύκος και μέ τρωῶς. — Δέν πίνω, ἂν εἶν' ἔτσι!» και κίνησαν πάλι. Πᾶν πᾶν, ἔβηκαν μινιάν ὀμπλή ἄπ' ἀρνί μέ νερό, και τῆς λέει τὸ παιδί: «Θά πιῶ ἀποδῶ, δέ βαστάω ἔσκασα! — Μὴν πίνεις, τοῦ λέει ἡ Πούλιω, γιὰτί θά γίνεις ἀρνί, και θά σέ σφάζουν. — Θά πιῶ, εἶπε, κι ἄς μέ σφάζουν». Κι ἤπια και γίνηκε ἀρνί και πάαινε ἀπὸ πίσω και θέλιαζε: «Μπέ Πούλιω, μπέ Πούλιω! — Ἐλα κον-

τά μου, εἶπεν ἡ Πούλιω». Και πῆγαν κάμποσο και ἔβηκαν τῆ θρύση τοῦ βασιλιᾶ κι ἤπιαν νερό. Τότες λέει ἡ Πούλιω τ' ἀρνιού: «Ἄτσε, μάτια μου, ἔδω μέ τὸ σκυλί». Κι αὐτὴ πῆγε και περικάλεσε τὸ θεὸ ἀποκάτω σ' ἕνα κυπαρίσσι ψηλό, ψηλό: «Θέ μου, δῶς' μου δύναμη ν' ἀνέδω στήν κορφὴ αὐτοῦ τοῦ κυπαρισιοῦ». Και ἔβηκε θειοτική τὴν ἀνέδωσ' ἀπάνου στοῦ κυπαρισιοῦ, κι ἐκεῖ ψηλά, πού 'κατεεν αὐτὴ, γίνηκεν ἕνας θρόνος ὀλόχρυσος, και τ' ἀρνί κᾶθισε μέ τὸ σκυλί ἀποκάτω στοῦ κυπαρισιοῦ κι ἔδρασκε. Σ' ὀλίγη ὥρα ἤρθαν οἱ δούλοι τοῦ βασιλιᾶ νά πατίσουν τ' ἄλογα, και σὺν ζύγωσαν στοῦ κυπαρισιοῦ, τ' ἄλογα σκιάχτηκαν κι ἔκοψαν τὰ καπίστρια κι ἔφυγαν ἀπὸ τῆς ἀχτίδες τῆς Πούλιως, πού 'τανε πολὺ ὀμορφη κι ἔλαμπε ἄπ' ἀπ' τὸ κυπαρίσσι. «Κατέβα κάτω, τῆς λέν' οἱ δούλοι, γιὰτί φεβούνται τ' ἄλογα νά πιοῦν νερό. — Δέν κατεβαίνω, τοῦς λέει, ἄς πιοῦν τ' ἄλογα νερό, ἐγὼ δέ σᾶς κἀνω τίποταε. — Κατέβα, τῆς λέν' πάλι. — Δέν κατεβαίνω». Παγαίνουν τότες στοῦ βασιλιᾶ ἄπο τὸ κυπαρίσσι. «Κατέβα στή θρύση, ψηλά σ' ἕνα κυπαρίσσι, κᾶθεται μινιά κοπέλα, και λάμπ' ἡ ὀμορφιά της, κι ἀπὸ τῆς ἀχτίδες της σκιάζονται τ' ἄλογα και δέ θέλουν νά πιοῦν, και τῆς εἶπαμε νά κατεθεῖ, και δέ θέλει». Σὺν ἄκουσε αὐτὰ τὸ βασιλόπουλο, σκᾶνεται και παγαίνει και τῆς λέει κι αὐτὸ νά κατεθεῖ, και δέ θέλησε. Και τῆς λέει και δεῦτερη φορά και τρίτη: «Κατέβα, θά κᾶθουμε τὸ κυπαρίσσι, ἂν δέν κα-

ΤΕΘΕΙΣ. — Κόψε το, λέει κείνη, δέν κατεδαίνω». Και έτσι πήγαν άνθρωποι να κόψουν το κυπαρίσσι. Κι εκεί που τό 'κοψταν, πιάγαινε τ' άρνί κι έγλειψε τό κυπαρίσσι, και γίνονταν διπλό άπ' ό,τ' ήταν. Έδειραν έδειραν να τό κόψουν, δέ μπόρεσαν. «Φύγετ' ούλοι, λέει τότες τό βασιλόπουλο άπ' τό θυμό του, κι έτσι έφυγαν ούλοι. Πάει τότες άπ' τόν καμμό του σέ μνιά γριά και τής λέει: «Άν μου κατεδάσεις εκείνην τήν τσούπρα άπ' τά κυπαρίσσι, θά σου γιομίσω τό φέσι φλουρι. — Έγώ να σου τήν κατεδάσω, λέει η γριά». Και παίρνει ένα σκαφίδι κι ένα κόσκινο κι αλεύρι και παγαίνει αποκάτω σ' τό κυπαρίσσι και βάν' ανάποδα τό σκαφίδι και τό κόσκινο, κι έτσι κοσκίναγε. Γ'άπ' η τσούπρα τότες άπ' τό κυπαρίσσι και φωνάζει: «Άλλιώς, θάθω, τό σκαφίδι, άλλιώς και τήν κοσκινάδα». Η θάθω πάλι καμώνονταν, πώς δέν άκουγε, κι έλεγε: «Άχ, μάτια μου, ποιά 'σαι; δέν 'κούγω! — Άλλιώς τήν πυκνάδα, άλλιώς και τό σκαφίδι», τής λέει και δεύτερου και τρίτου. Η θάθω τής μεταλέει: «Δέν ακούγω, μάτια μου! ποιά 'σαι, δέ γλέπω' έλα να μου δείξεις, έτσι να 'χεις τήν ευχή του Θεού». Κι έτσι η κόρη άπό λίγο λίγο κατέθηκε, κι όντας πήγε να τής δείξει, ίσια θήκε τό βασιλόπουλο, που ήταν εκεί κρυμμένο, και τήν άρπαξε και τήν πείε! και τ' άρνί και τό σκυλί ακολουθούσαν άπό πίσω. Και σάν πήγαν στό θαλαικό παλάτι, εκαιμε χαρά και τήν πήρε γυναικα. Ο βασιλιάς αγάπησε τή νύφη του πάρα πολύ, κι η βασιλισσα τή φτόνπσε. Μνιά μέρα, που θήκε τό θασιλόπουλο δξω, φώνασ' η βασιλισσα τισ δούλες, και τισ λέει να τάρουν τή νύφη της να 'σεργιανίσ' στό μπαχτσέ, και να τή ριξουν στό πηγάδι. Κι οι δούλες εκαιμαν καθώς έπρόσταζεν η βασιλισσα, και τήν έριξαν στό πηγάδι. Ύστερα σάν ηρθε τό βασιλόπουλο και δέν τήν είδε, ρωτάει τή μάνα του: «Μάνα, ποού είν' η νύφη; Όξω, του είπ' αυτή, πήγε να σεργιανίσει. Και καλά που δέν είν' αυτή έδώ τώρα, είπε, να σφάζουμε τ' άρνί! — Άλήθεια, είπαν κι οι άλλου». Άκούει τ' άρνί αυτά, τρέχει στό πηγάδι και λέει τής Πούλιω: «Μωρ' Πούλιω, θά μέ σφάξουν. — Τσάπα, μάτια μου! και δέ σέ σφάζουν. — Μωρ' γιά, τσοχούν τά μαχαίρια μ' έπιασαν! θά μέ σφάξουν! — Τί να σέ ικάω, μάτια μου; του λέει, μέ γλέπεις και μένα που είμα». Τότες οι δούλες έπιασαν τ' άρνί και πήγαν να τό σφάξουν, κι εκεί που του ακούμπισαν τό μαχαίρι, έπερικάλεσαν η Πούλιω τό Θεό κι είπε: «Θέ μου! τόν άδερό μου, τό σκοτώνου, και γώ κάθουμαι στό πηγάδι». Καπανιά, πετάχτηκε άπ' τό πη-

νάδι και πήγε κι ήρε τ' άρνί, που τό 'χαν κοιμένο τό λαμό. Σκούζει, φωνάζει να τ' άφήσουν. Τό 'χαν κόψει. «Τ' άρνί μου, λέει αυτή, σκούζει, φωνάζει τ' άρνί μου!» Παρηγοριά δέν έχει. Παγαίνει ο βασιλιάς: «Τί θέλεις, τής λέει, φλουρένια μου; πές μου, τί θέλεις να σου δώσω γώ. — Τίποτες, λέει αυτή, τ' άρνί μου! — Τώρα ό,τι γένηκε, γένηκε, τής λέει, μόν' τσάπα!» Και σάν τό μαγέρεψαν, έθαλαν να φάν. «Έλα να φάμε, τής λέν. — Έφαγα, λέει αυτή, δέν τρώγω τώρα άλλο. — Έλα, καλή, έλα, τής λέν. — Φάτε, σάς λέγω, έφαγα έγώ». Κι όντας σκόλασαν εκείνοι άπ' τό φανί, πήγ' αυτή και μάζωζεν ούλα τά κόκαλα και τά 'θαλε σέ μνιά στάμνα και τά 'θαψε μέσα στό μπαχτσέ. Κι εκεί που τό 'θαψε, φύτρωσε μνιά μπλιά ψηλή ψηλή, κι εκαιμεν ένα μύλο χρυσό. Και πολλοί πήγαν να τό φτάσουν, και δέ μπόρεσαν, γιατί όσο ζύγωναν σ' αυτήν, τόσο ψήλωνεν η μπλιά. Μόν' η Πούλιω όντας σίμωνεν, καμψλωνε πάλι. Κι είπε του βασιλιά η Πούλιω: «Όλοι πήγανε και δέν έφτασαν τό μύλο, άς πάω κι έγώ, θαρρώ πως θά τό φτάσω. — Πήγαν, τής λέει, τόσ' άζιοι παραπολύ να τό φτάσουν, και δέ μπόρεσαν, και θά τό φτάσεις εσύ; — Άς πάγω κι έγώ, του είπε, κάμε μου τό χαιτίρι! — Σύρε και σύ, τής είπε». Και μόλις ζύγωσε, καμψλωσε η μπλιά, κι έφτασε τό μύλο η Πούλιω. Και τής λέει τό μύλο: «Από γάλι αγάλια τράβα, να μη μέ κόψει». Και τό πήρε και τό 'θαλε στή τσέπη της και φώναξε: «Έχε γεια, γλυκιάτατέ μου πεθερέ, κι αυτή η σκύλα πεθερά μου τόν ύπνο ποτέ να μη χορτάσει». Κι έφυγε και δέ μεταγύρισε. Κι ο Θεός τά λυπήθηκε, κι έτσι γίνηκαν η Πούλιω πούλια κι ο Άστερνός αυγερινός.

